

131. Els estels (Felanitx)
Informador: Rafel Artigues i Sansó
Edat: 68 anys
Transcriptors: J. Veny, L. Pons
Enquestador: J. Veny
Data: 22 agost 1964
Observació: Enregistrament en casset

131

Els estels

(Felanitx)

læz d'æjm | ə əl s,el æst,a stræʎ'at ən,it | ə: <1> æst'əls | læz d,æjm n'əltros |
pær'ç | kəm kə s n,ostro k'ap no sa' ræs p'us ə: | d'ivən | çə s,əl no læ ts'e | ə' a sə
ts,em mæ'r'ies | çə səs tr,æz mæ'r'ies | p,əŋ kə sə ð'iw | kə s'on | tr,æz æst'əls |
zuns | i læv,ənsəz ə 'a | əkejz ,altrəs kə læz d'ivən | ə ts,et fr'arəs | kə son s,et
æst'əls | mez yros,əts kə dz 'altrəs | i læv'ç | ə: ə 'a | tæmb'e ək'ejz æst,əl
gr'çsə s | siti'ats | kə: d,ivən əs kom'eta i: | t,odz ək'ejz ç m'arte ç: | <2> əf,ç
sə ð'iw | s æst,əl də s 'awbə | pær,ç ər n,əm də s æst'əl | se inn'ora | (...) kər,erəz
də səŋ ç'awmə | (...) n i ,a kə d'ivən | k 'erə' əl r,ej əŋ ç'awmə | ən s'o | ən so
kəv,aʎ ki kur'ia | j 'ç,ç erə sə p'ols | k əls,avə s kəv'aʎ | pær'ç | (...) sə ʎ,unə fa
r'çllo | ç çəl'a | ç bojr'adə | ç pl'ow | ç p,ərka də vəç,ədəz tæmb,e k'ontən | j
əv,uç sə ʎ,unə f,əə r'çllo | ç v'uç | i: | əj v,iə tr,æz ç kw,atrə st'əls | ə ð,inz ə'
r'çllo | kə n,o n vəw p'us | i: də vəç,ədə s: 'i | kw,an d æst,əlz əj ðəv,iə v'ə? | i ç'ç
n i e kont,ak kw'atrə | m'em d ək'i trəz ç kw,atrə ð,iə tsi əwr,a pluç'ut | pl,çw
ç no pl'çw

- <1> Enquestador: «I aquells puntets, què són?».
- <2> Enquestador: «I aquell estel que lluu quan encara és de dia?».

131

Els estels

(Felanitx)

Les* deim* ee ... el cel està estrellat anit ee.
Estels, les* deim* noltros,* però, com que es nostro* cap no sap res pus eee ...,
diven,* jo sols* no les* sé; hei* ha ses set Maries, o ses tres Maries, pens* que se diu,
que són tres estels junts, i llavonses* hei* ha aqueixs altres que les* diven* es set Fra-
res, que són set estels més grossets que ets altres, i llavò* eee hei* ha també aqueixs
estels grossos sitiats,* que diven* «es cometa» i tots aqueixs, o Marte o ...
Això se diu s'estel de s'alba, però es nom de s'estel «se ignora».
Carreres* de Sant Jaume ... n'hi ha que diven* que era el rei en Jaume amb so ...
amb so cavall qui* corria, i això era sa pols que alçava es cavall, però ...
Sa lluna fa rotlo* o gelà... o boirada o plou o ... perquè de vegades també conten:
—«I avui sa lluna feia rotlo,* avui», i hei* via* tres o quatre estels a dins es rotlo* que
no en veus pus; i de vegades, sí: —«Quants d'estels hei* devia haver?» —«I jo n'hi
he comptat quatre; mem* d'aquí tres o quatre dies si haurà plogut». Plou o no plou.